

Бугерчук Андріана Олександрівна
студентка гр. ФМСм-11, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль
Науковий керівник: к.е.н., доцент Валігура В. А.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ БОРОТЬБИ З ПОРУШЕННЯМИ МИТНИХ ПРАВИЛ В УКРАЇНІ

Незаконне переміщення товарів через митний кордон завдає шкоди інтересам суспільства, держави, сумлінного бізнесу. Митні порушення призводять до ухилення від сплати податків, потрапляння на ринок небезпечної продукції, спотворення конкуренції. Отже, встановлюючи відповідальність за порушення митного законодавства, законодавець має забезпечити ефективність, пропорційність та стримувальну дію системи санкцій за такі порушення.

Існуюча в Митному кодексі України система адміністративної відповідальності за порушення митних правил є далекою від ефективності. Водночас удосконалення норм щодо санкцій за порушення митних правил має відбуватися в контексті загального напрямку реформ у митній сфері.

Зобов'язання України в рамках Угоди про асоціацію між Україною та ЄС передбачають застосування пропорційних та недискримінаційних штрафів (які не призведуть до необґрунтованих затримок товарів) за порушення митного законодавства.

У статтях 458-485 глави 68 Митного кодексу України чітко визначено види порушень та розміри штрафів у разі їх вчинення. Аналіз наведених статей дає змогу стверджувати, що штрафні санкції за порушення митних правил коливаються в Україні від 170 грн до 17000 грн. В окремих випадках штрафи встановлюються у розмірі 200% вартості товарів, що переміщуються з порушенням митних правил; 100% вартості товарів, транспортних засобів або їх вилучення; 300% несплачених митних платежів.

Статистика Державної митної служби України [1] свідчить, що результатом здійснення аналітично-пошукової роботи, а також проведених у 2021 р. заходів стало виявлення митницями 28128 порушень митних правил із вартістю предметів правопорушень на суму понад 2,8 млрд грн (кількість складених протоколів про порушення митних правил є вдвічі більшою, ніж за 2020 рік; вартісний показник збільшився на 4%).

Одним із ефективних методів протидії митним правопорушенням на сьогодні є співпраця та обмін інформацією з компетентними органами іноземних держав у межах взаємної адміністративної допомоги, яка забезпечує попередження і виявлення незаконних експортно-імпорتنих операцій.

За результати міжнародної взаємодії заведено 713 справ про порушення митних правил на суму понад 982,53 млн грн. Крім того, під час міжнародної співпраці встановлено несплату 6,64 млн грн обов'язкових митних платежів.

За результатами розгляду справ про порушення митних правил безпосередньо митницями розглянуто 12582 справи про порушення митних

правил. Застосовано адміністративне стягнення у вигляді штрафу на суму майже 489 млн грн.

Держмитслужбою відповідно до статті 530 МКУ здійснено перевірку законності та обґрунтованості 48 постанов митниць у справах про порушення митних правил, за результатами яких: 25 постанов залишено без змін, 9 постанов скасовано, 14 справ про порушення митних правил направлено на новий розгляд.

На розгляд до суду митницями передано 9046 справ про порушення митних правил на суму 2,8 млрд грн. За результатами розгляду справ судами накладено стягнень (конфіскація товарів та штрафи) на суму понад 1,7 млрд грн, і цей показник на 40% більше за аналогічний показник 2020 року.

До державного бюджету перераховано понад 147 млн грн від стягнутих штрафів (накладених митницею та судом) та реалізації конфіскованого майна, і цей показник на 32% більше показника за аналогічний період 2020 року (перше півріччя 2020 року – 49 млн грн).

Аналіз видів правопорушень, які наведені у статтях 458-485 Митного кодексу України, свідчить, що їх основними причинами є неналежне оформлення документів, наданих на розгляд митникам, у тому числі подання неповного переліку документів, подання неповної та недостовірної інформації про товар, порушення встановлених Кодексом тимчасових норм доставки товарів, порушення режиму зони митного контролю, а також несплачені раніше штрафи. Оцінка ефективності роботи митних органів в частині накладення та стягнення таких штрафів показує збільшення результативності їх діяльності в 2021 р. у порівнянні з 2020 р.

Список використаних джерел:

1. Звіт про виконання Плану роботи Державної митної служби України на 2021 рік та покладених на неї завдань. URL: <https://customs.gov.ua/plani-ta-zviti-roboti>